T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/640
KARAR NO : 2024/34
KARAR TR : 05/02/2024

ÖZET: Halk Eğitim MerkeziMüdürlüğü bünyesinde usta öğretici iken, emeklilik nedeniyle iş akdi sona erdikten sonra, tekrar ücretli öğretmen olarak çalışmaya başlayan davacı tarafından, ödenmediğini ileri sürdüğü iş sonu/kıdem tazminatı ile diğer işçilik alacaklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N.A
Vekili : Av. S. C
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. S.U

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 1982 - 2011 yılları arasında Ödemiş Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü bünyesinde usta öğretici olarak görev yapmakta iken 01/11/2011 tarihinde iş akdinin emeklilik nedeniyle sona erdiğini ve bu döneme ilişkin kıdem tazminatını yargı kararına istinaden aldığını, 18/06/2012 - 06/04/2020 tarihleri arasında tekrar ücretli öğretmen olarak çalışmaya başladığını, bu dönemdeki iş akdinin davalı tarafından, yenilenmeme nedeniyle sona erdirildiğini ve kıdem tazminatına hak kazandığını ifade ederek; bu süreye ilişkin olarak, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere şimdilik 500 TL kıdem tazminatı, 1.000 TL ilave tediye alacağı, 1.000 TL yıllık izin ücreti, 1.000 TL hafta tatili, 250 TL UBGT genel tatil alacağının, iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren işleyecek en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ödemiş 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla)15/12/2022 tarih ve E.2022/60, K.2022/858 sayılı kararı** ile, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca, dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur. İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 27/04/2023 tarih ve E.2023/861, K.2023/716 sayılı kararıile, uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı yeri olduğunun Hukuk Genel Kurulunun 18/01/2017 tarih E.2015/9-736, K.2017/25 sayılı kararı ile de sabit olduğu gerekçesiyle ilk derece mahkemesince verilen kararın usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğu belirtilerek ilk derece mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine kesin olarak karar vermiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"... davacının 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirildiği, taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, taraflar arasındaki ilişkinin Statü Hukukuna tabi olduğu, aralarında işçi-işveren ilişkisi olmadığı, ilke kararı niteliğinde olmayan Uyuşmazlık Mahkemesinin çözüm yerinin Adli Yargı olduğuna ilişkin kararının bağlayıcı nitelikte olmaması nedeni ile uyuşmazlığın çözüm yerinin İdari Yargı olduğu kanaatine varılarak açılan davada idari yargı mahkemelerinin görevli olduğu anlaşıldığından 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca, dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine..."*

3. Davacı vekili aynı olay nedeniyle, talep miktarlarını artırarak bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İzmir 7. İdare Mahkemesi 03/11/2023 tarih ve E.2023/1519 sayılı kararı** ile, davacı ile davalı idare arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğunu, talep edilen tazminat alacakları ile işçilik alacaklarının İş Kanun'undan kaynaklanan haklardan olduğunu, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünün adli yargı merciilerinin görev alanına girdiğini belirterek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacının İzmir ili, Ödemiş ilçesi, Halk Eğitim Müdürlüğü bünyesinde 18/06/2012-06/04/2020 tarihleri arasında ücretli öğretmen olarak çalıştığından bahisle bu sürelere tekabül eden iş sonu/kıdem tazminatı ile diğer işçilik alacaklarının ödenmesi istemiyle davalı idareye yapmış olduğu başvurunun davalı idarece reddi üzerine işbu davanın anılan işlemin iptali ile 17.378,89 TL kıdem tazminatının iş akdinin fesih tarihi olan 06/04/2020 tarihinden itibaren, 12.567,75 TL ilave tediye ikramiyesi alacağı, 28.670,26 TL brüt yıllık izin ücreti, 10.259,44 TL hafta tatili ücret alacağı ile 1.171,97 TL ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağının 03/12/2021 tarihinden işleyecek en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalı idarece ödenmesine karar verilmesi istemiyle açıldığı görülmektedir.

Bu durumda, davacı ile idare arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatların tazminatı) İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (uyuşmazlıkta ilk görevsizlik kararını veren -İş Mahkemesi sıfatıyla- Ödemiş 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin) görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan2. maddesi şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..."

6. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

7. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Bu Kanunun uygulanmasında;*

...

6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,

...

ifade eder.

..."

8. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

9. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

10. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

11. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlarayer verilmiştir.

12. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

13. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

14. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

15. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, Ödemiş Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü bünyesinde 1982 - 2011 yılları arasında usta öğretici olarak çalışan ve 01/11/2011 tarihinde iş akdi emeklilik nedeniyle sona eren davacının, emeklilik sonrasında 18/06/2012- 06/04/2020 tarihleri arasında tekrar ücretli öğretmen olarak çalışması nedeniyle, bu süreye ilişkin olarak fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere kıdem tazminatı, ilave tediye alacağı, yıllık izin ücreti, hafta tatili, UBGT genel tatil alacağının fesih tarihinden itibaren işleyecek en yüksek banka mevduat faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

19. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat ve alacakların İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İzmir 7. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ödemiş 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 15/12/2022 tarih ve E.2022/60, K.2022/858 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 7. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ödemiş 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 15/12/2022 tarih ve E.2022/60, K.2022/858 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/02/2023tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN